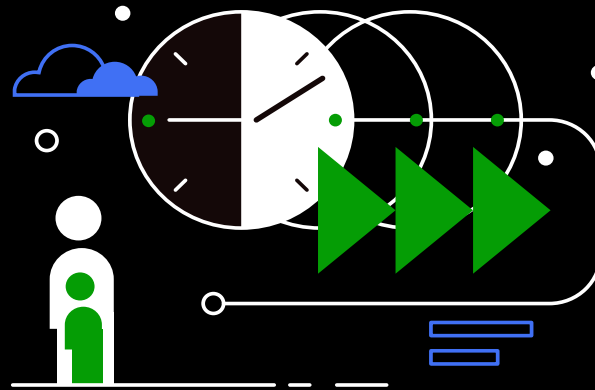

Neurodiversiteit & Veroudering

Welkom!

Hilde Geurts

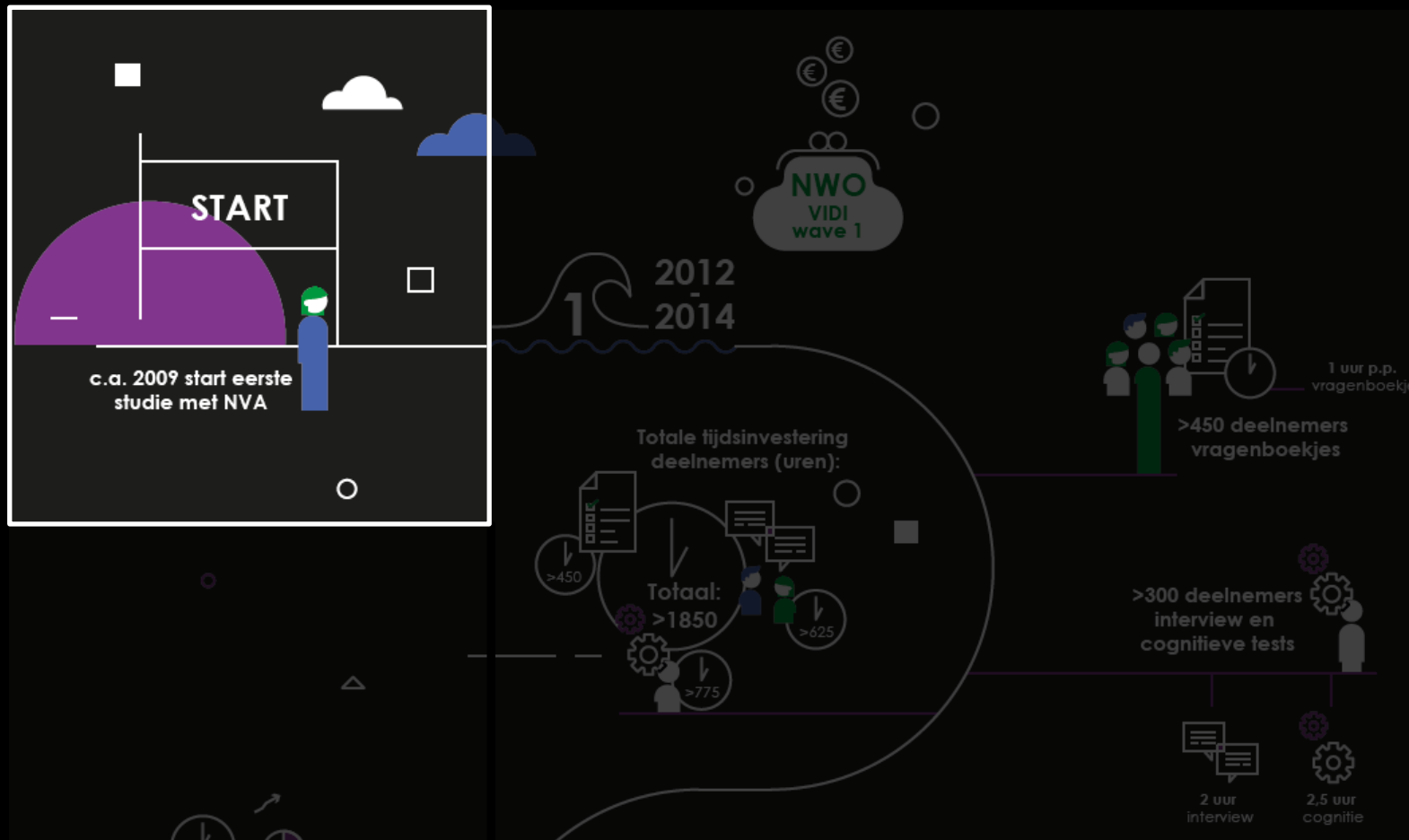

Inhoud

- Welkom (hier & online)
- Wat? Programma & andere informatie
- Neurodiversiteit & veroudering:
Hoe we begonnen

Hoe we begonnen (1)

Waarom veroudering?

Lichamelijke

gezondheid

Trager, specifieke ziektes,
krimpende hersenen...

Cognitie
(denkvermogen)

Trager,
vergeetachtiger,
minder flexibel...

Psychische gezondheid

Welbevinden, zorgen,
gevoel controle, stress,
zelf-acceptatie...

Verandering dagelijks
leven

Routines, sociale
omgeving &
toekomstperspectief...

Waarom autisme & veroudering?

- Wat we wisten over autisme was gebaseerd op wetenschappelijke kennis over kinderen, tieners & jong volwassenen.

“Die Auseinandersetzung wird zweifellos viel fruchtbarer werden, wenn wir zeigen, was aus unseren autistischen Kindern wird, wenn sie erwachsen sind”

(Asperger, 1944, blz 136)

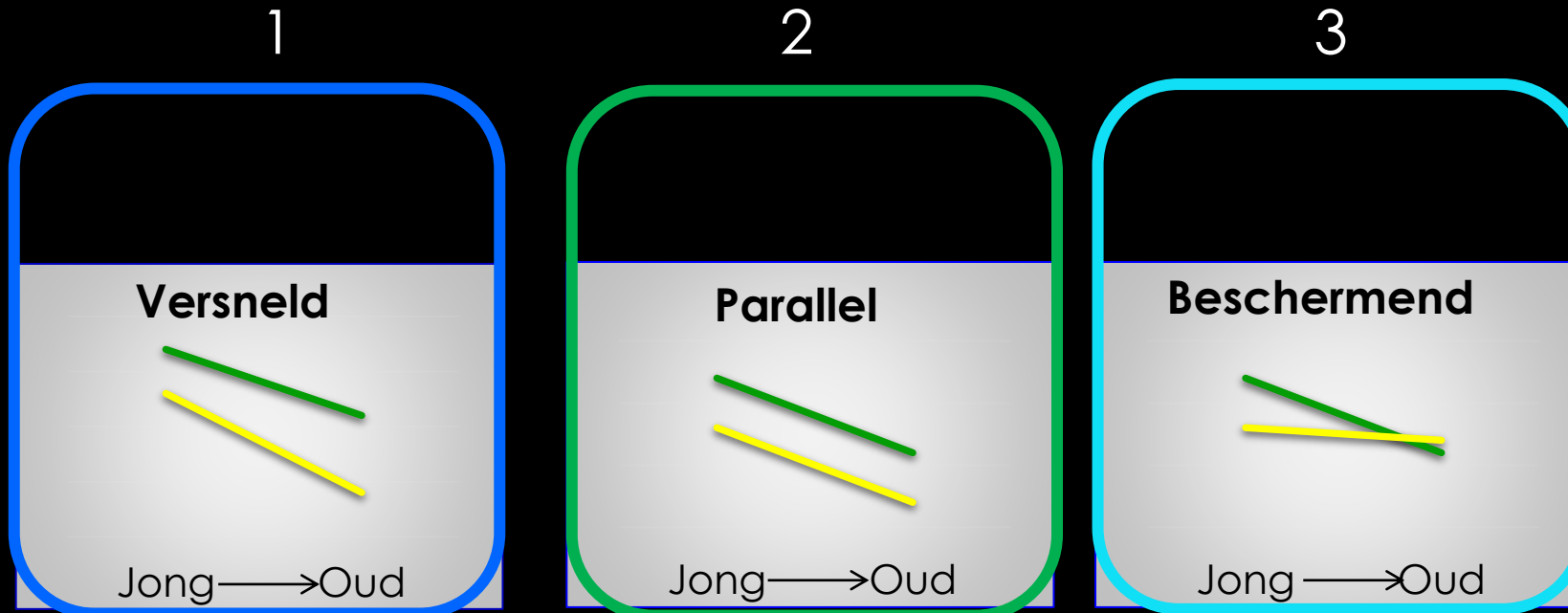

- Kennis over volwassenen & ouderen was (en is) met name ervaringskennis.

Waarom autisme & veroudering?

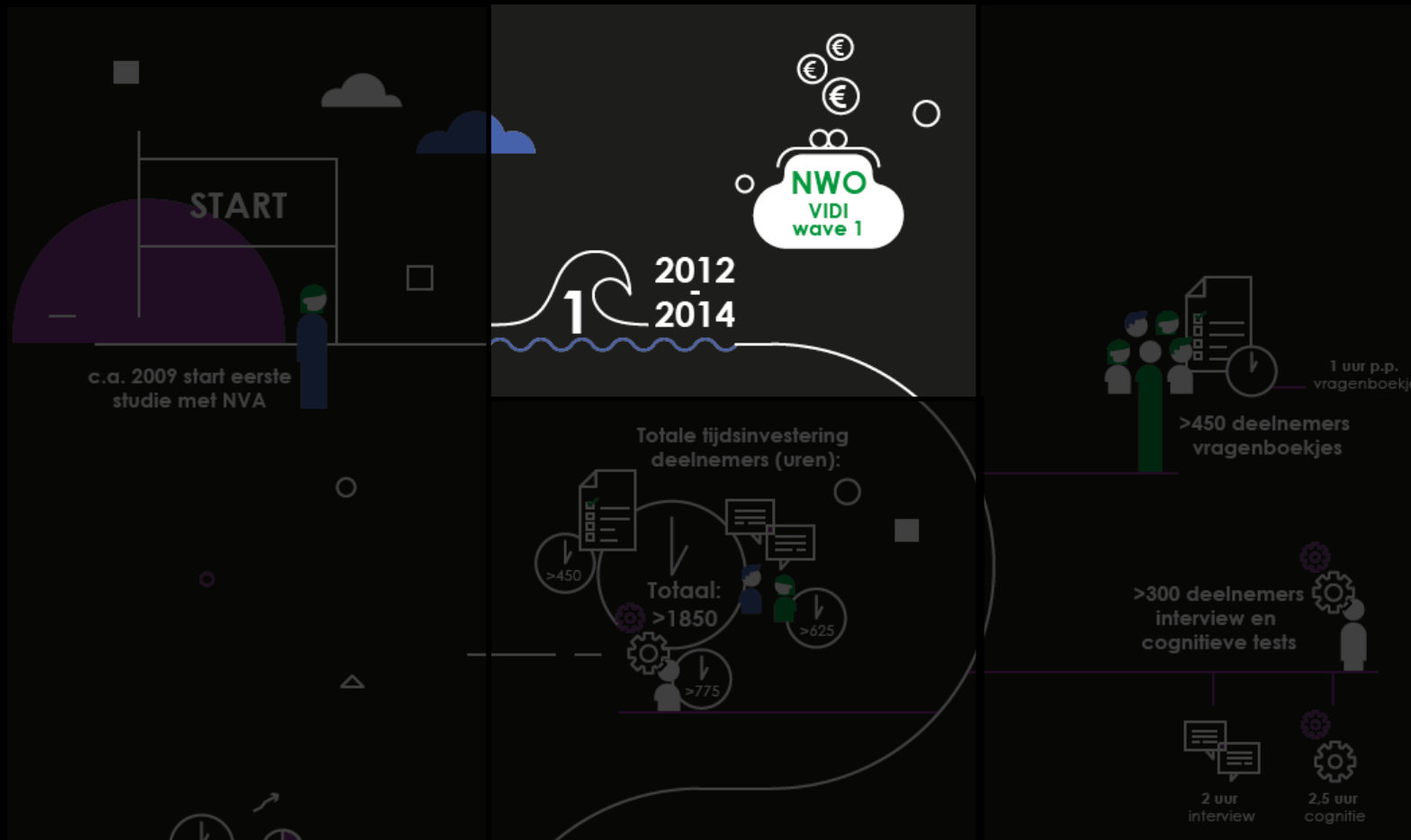
- Mogelijke verouderingspatronen...

Te weinig deelnemers om echt goede uitspraken te doen!

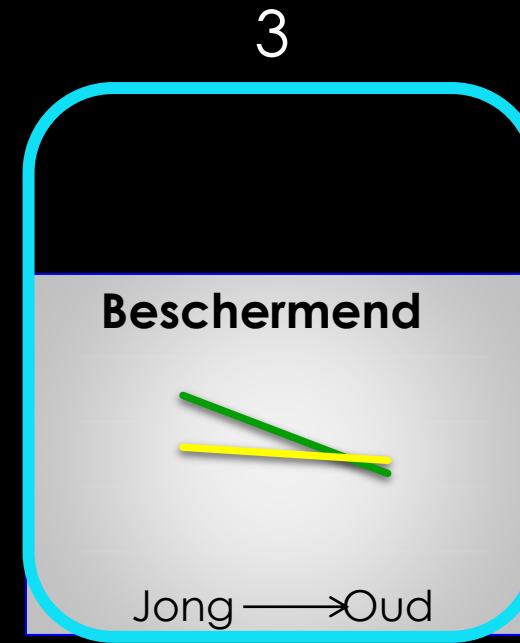
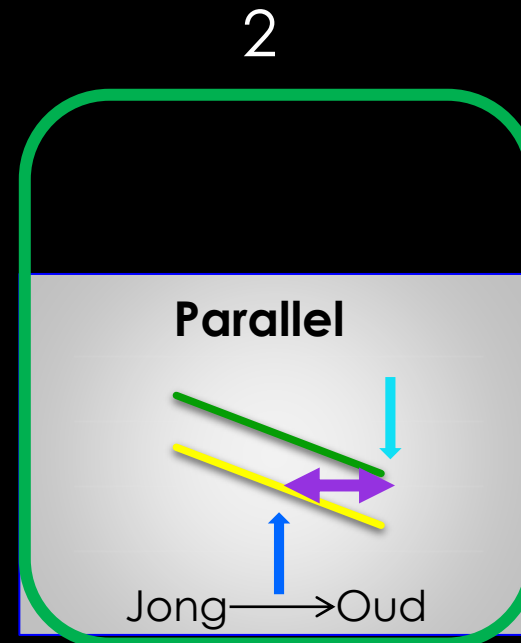

Hoe we begonnen (2)

Autisme & veroudering

- Mogelijke verouderingspatronen...

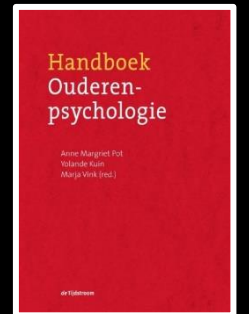
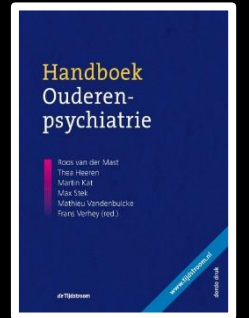
$N_{\text{autisme}} = 118$
19-79 jaar

$N_{\text{controles}} = 167$
(o.a. Lever & Geurts, 2015)

Dus...

1. Mensen met autisme ervaren veel meer cognitieve & psychische klachten dan mensen zonder autisme ongeacht leeftijd.
2. Angst, depressie & ADHD komen vaak voor, piek op middelbare leeftijd.
3. Er zijn geen grote verschillen op cognitieve tests & deze verschillen zijn even groot (parallel) of zijn kleiner (beschermend) op oudere leeftijd.

Maar...

- Focus was op leeftijdsgerelateerde verschillen.
 - Is er ook daadwerkelijk verandering over tijd?
 - Waren de deelnemers wel oud genoeg?
- Focus was op autisme als groep.
 - Hoe verschillen mensen eigenlijk van elkaar in hoe ze verouderen?
 - Zijn er specifieke groepen die wel gevoelig zijn voor versnelde veroudering?
 - Is wat we vinden wel specifiek voor mensen met autisme? Hoe zit het met ADHD?
 - Wat speelt eigenlijk een rol bij cognitieve en psychische klachten?

Maar...

1. Longitudinale studie met meer oudere mensen nodig.

2. Onderzoek naar overeenkomsten in verschillen
(heterogeniteit/subgroepen).

3. Neurodiversiteit: Autisme & ADHD.

4. Factoren in kaart brengen (camouflage, zorgen, sociale steun etc.).

Recentste studie

- 4 waves (wanneer we gemeten hebben in de periode 2012-2022)
- Interval (tijd tussen meetmomenten): 2 tot 6 jaar
 - Leeftijd tussen 30 en 90, IQ>70, vaak late diagnose autisme/ADHD

		Meetmoment 1	Meetmoment 2
Vragenlijsten		$N_{\text{AUT}} = 471/356$ $N_{\text{CON}} = 544/318$ $N_{\text{ADHD}} = 127$	$N_{\text{AUT}} = 330$ $N_{\text{CON}} = 322$ $N_{\text{ADHD}} = 53$
Interviews		$N_{\text{AUT}} = 232$ $N_{\text{CON}} = 276$ $N_{\text{ADHD}} = 59$	$N_{\text{AUT}} = 136$ $N_{\text{CON}} = 113$ $N_{\text{ADHD}} = 36$
Cognitieve tests		$N_{\text{AUT}} = 206$ $N_{\text{CON}} = 258$	$N_{\text{AUT}} = 125$ $N_{\text{CON}} = 111$

